

Sprogbrug som Udgiver, men en Forlægger eller Commissionshandler har navngivet sig, vil det paa samme Maade være denne, hvem Ansvarret nærmest paahviler, men er der ingen Anden, maa det nødvendigvis endelig blive Bogtrykkeren; thi, naar ingen Anden er Udgiver, kan han aldrig undgaae at ansees som den, der har offentliggjort Skriftet; uden hans Virksomhed var det ikke bleven offentliggjort, han er altsaa i dette Tilfælde Publicanten. Det selv samme System maa, efter min Mening, nødvendigvis følges med Hensyn til den enkelte Green af Litteraturen, som en æret Rigsdagsmand har omtalt, nemlig med Hensyn til Bladene. Her har Spørgsmaalet om Fleres Deelagtighed i Ansvarret en meget stor Betydning. Men Reglen maa dog gives saaledes, at den passer ikke blot paa Blade, men og paa Skrifter i Almindelighed. Og maa da Tanken være den, at naar der f. Ex. i et Blad som Udgiver af et enkelt Stykke fremtræder en Person, som efter de almindelige Begreber kan være ansvarlig Udgiver, saa er han ansvarlig og saa er han ene ansvarlig, saa er den ikke ansvarlig, vi ellers ere vantede til at betegne som Redacteur. Jeg har nu udviklet Tanken i vort Forslag, og det glæder mig, at den ærede Justitsminister er enig med os i denne Tankes Rigtighed; er nu Tanken imidlertid ikke tilstrækkeligt udtrykt, og behøver den at tydeliggøres, er det en Selvfølge, at vi Alle, som have afgivet Betænkning over Regjeringens Lovforslag, maae ønske at modtage den Hjælp, som kan behøves til dens Tydeliggjørelse — derom skulle vi virkelig ikke strides. Men paa den anden Side troer jeg ikke, at Nogen vil finde det ubilligt af os, at vi vente bestemte Forslag til Tankens tydelige Udtalelse; saadanne bestemte Forslag er det en Selvfølge, at vi Alle, derfom Thinget tillader Sagens videre Fremme, med Glæde ville modtage. Forkaster man derimod Tanken, saa kommer man ind paa en vanskelig Vej. Man kommer da let ind paa den Vej, som er antydet af den ærede Rigsdagsmand for Søro Amt's 1ste Valgkreds (Spandet), som ingenlunde erkjender, at der er Noget, som hedder Presseforsæler — det hænger sammen med hele hans Opfattelse af

Forholdet, og derfor vil han ingen Bestemmelser have om, hvem der skal være ansvarlig for Presseforsæler; men derved bliver vi staaende i det Bæv af forviklede Bestemmelser, som findes i Forordningen af 27de Sept. 1799, eller, hvis vi ogsaa, som han, kaste dem bort, kommer vi ind paa en anden yderst farlig Vej, den vidtomfattende almindelige criminelle Meddeelagtighedstheorie. Vi kunne ikke slippe bort fra hele denne Theorie, undtagen derved, at vi opstille et særegent Begreb om Presseforsæler, hvor Accenten ligger paa Offentliggjørelsen, og hvor altsaa kun den, som offentliggjør, bliver ansvarlig for Presseforsæler. At Andre af andre Grunde kunne paadrage sig Ansvar, skjøndt ikke for nogen Presseforsæelse, det er dog ikke nogen Indvending mod den rette Begrænsning af Ansvarlighed for Presseforsæler. Hele den øvrige Lovgivning hører ikke op, fordi vi faae en Trykkefrihedslovgivning, men have vi en fornuftig Trykkefrihedslovgivning, have vi dog altid Noget. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te District (Mourier) havde ikke Lidet at indvende mod de Forandringer, vort Forslag har gjort i Regjeringsudkastet. Det er noget vanskeligt at finde den egentlige principielle Forskiel imellem os, thi han kan ikke ville gaae tilbage til nogen af de nysbetegnede Veie; men det forekom mig, som han gif løs paa, at der altid skulde blive Nogen, som kan rammes med Straf for et Skrift, om man end ikke saa lige kunde være forvissset om, at han retfærdigt kan gjøres ansvarlig for Skriftet. Jeg savner i hans Udvikling og hans Angreb Bevist for, at man kan gjøre Andre ansvarlige for Strafsen end den, som har offentliggjort Skriftet — det er det, jeg savnede i den hele Udvikling, som skulde godtgjøre, at man med Urette var bleven staaende ved Bogtrykkeren; men jeg ønsker ikke at forfølge hans Tankegang videre, thi saalænge et Forslag i den Retning ikke er stillet, troer jeg dog, at vi maae ansee os fritagne for at gaae ind paa dette særlige Spørgsmaals Forhandling; og det Samme maa gælde med Hensyn til 15 eller 18 Aars Alderen. Vi tale her jo Alle af Pligt; men naar det ærede Medlems Pligtfølelse ikke bringer ham til at stille Endringsforslag, men han i saa Hens-